

2.8 อธิบายภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.8.1 ตัวแปรอิสระ

จากภาพข้างต้น มีตัวแปรอิสระที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้างนี้ 4 กลุ่มคือ

2.8.1.1 ภูมิหลังของครอบครัว/บุคคล

ตัวแปรปัจจัยด้านภูมิหลังของครอบครัว/บุคคล ประกอบด้วย

1) เพศ

ในเรื่องเพศของนักเรียนนั้น ได้มีผลงานการศึกษาโดยใช้เรื่องเพศเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อมหาวิทยาลัยอยู่บ้างแล้ว ซึ่งผลการวิจัยมีทั้งพบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของนักเรียน (อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549) โดยเพศหญิงจะมีความคาดหวังสูงกว่าเพศชาย และที่พบว่าเพศไม่มีผลต่อความคาดหวังของนักเรียน (ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ 2546, ชื่นอารมณ ภาวะพฤติ 2537) ดังนั้นจึงสมควรนำตัวแปรเพศของนักเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักเรียนด้วย

2) อาชีพของบิดา/มารดา

สำหรับการศึกษาโดยใช้ตัวแปรด้านอาชีพของบิดา/มารดา เป็นตัวแปรอิสระนั้น จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นผลการวิจัยของชมพูนุท นุตาคม (2543) พบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันนั้นมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากผลงานการวิจัยดังกล่าวมีเพียงเล่มเดียว ดังนั้นจึงควรที่จะนำมาใช้ในการศึกษาดังนี้

3) การศึกษาของบิดา/มารดา

ในส่วนตัวแปรการศึกษาของบิดามารดานั้นผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีการศึกษานำตัวแปรการศึกษาของบิดา/มารดา หรือผู้ปกครอง มาใช้ในการศึกษา ความคาดหวังของนักเรียนระดับมหาวิทยาลัย มีเพียงการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ของ อาแซ ยือเราะ (2527) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักเรียนไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในขอบข่าย สถานที่ตั้งสถาบันอุดมศึกษา ผู้ดำเนินงานสถาบันอุดมศึกษา สาขาวิชาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษา และคุณลักษณะของผู้สอน โดยจำแนกตามตัวแปรการศึกษาของผู้ปกครอง ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคาดหวังต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับที่ต่างกัน ไม่แตกต่าง

ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวมีเพียงของอาแซ ยือเราะเท่านั้น ดังนั้นจึงสมควรที่จะนำตัวแปรการศึกษาของผู้ปกครองหรือของบิดา/มารดา มาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักเรียนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยด้วย

4) รายได้ของครอบครัว

ในเรื่องรายได้ของครอบครัวนั้น เป็นสิ่งที่สื่อถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เพราะถ้าครอบครัวใดมีรายได้สูงแล้ว ก็น่าจะมีแนวโน้มที่ครอบครัวนั้นจะมีฐานะดีกว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งผลการวิจัยในเรื่องนี้นั้นก็มีทั้งที่พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน จะส่งผลต่อความแตกต่างกันของความคาดหวังของนักศึกษา กล่าวคือนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำจะมีความคาดหวังทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้สูง (สมลักษณ์ เพชรช่วย, 2540) และก็มีผลงานวิจัยที่พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันจะมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน (อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549) ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรด้านรายได้ของครอบครัวมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

5) จำนวนพี่น้อง

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกตัวแปรจำนวนพี่น้องของนักศึกษา มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพราะ จากการศึกษาของผู้วิจัย ยังไม่พบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่ใช้ตัวแปรขนาดครอบครัว หรือจำนวนพี่น้องของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา ซึ่งงานวิจัยที่พบจะเป็นการศึกษาถึงความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัย ของต่างประเทศ พบว่า จำนวนพี่น้องในครอบครัวมาก โอกาสที่นักเรียนหรือนักศึกษาจะได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นนั้นต่ำกว่าครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวน้อยกว่า (Rehberg and Liestby, 1967 อ้างถึงใน ทวีชัย วิวิทย์โกศล, 2541: 63-64) ส่วนงานวิจัยของไทย (นฤมล บุญนิม, 2529: 106) พบว่าขนาดของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษา

จากเหตุผลที่ผู้วิจัยยังไม่ค้นพบการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยโดยใช้ตัวแปรจำนวนพี่น้องของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรจำนวนพี่น้องของนักศึกษามาใช้ในการศึกษาเพื่อหาข้อสรุปว่า จำนวนพี่น้องของนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อความคาดหวังของนักศึกษาค่อมหาวิทยาลัยหรือไม่

6) ภูมิฐานะของครอบครัว

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกตัวแปรภูมิฐานะของนักศึกษา มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัย พบว่าการศึกษาโดยใช้ตัวแปรภูมิฐานะเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาว่าภูมิฐานะที่แตกต่างกันจะมีผลต่อความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยแตกต่างกันหรือไม่นั้น ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิฐานะในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ ทั้ง โดยรวมและรายด้านมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิฐานะในภูมิภาค (ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ, 2546) จากผลการศึกษาแม้จะพบว่าความแตกต่างของตัว

แปรภูมิตำเนาของนักศึกษามีผลต่อความคาดหวัง ในการศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาดังกล่าวเป็นผลงานวิจัยเพียงไม่กี่เล่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าสมควรทำการศึกษาโดยใช้ตัวแปรดังกล่าวมาทำการศึกษาด้วย

7) ลำดับที่ของการเป็นบุตร

สำหรับตัวแปรลำดับที่ของการเป็นบุตรนั้น รศ.ดร.สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์ เป็นผู้เสนอให้ผู้วิจัยนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา แต่จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรลำดับที่ของการเป็นบุตรมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา และแม้ผู้วิจัยจะพยายามเทียบเคียงกับผลงานวิจัยที่ใกล้เคียงกันซึ่งเป็นการศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นต้น ก็ไม่พบว่ามี การศึกษาโดยใช้ตัวแปรลำดับที่ของการเป็นบุตรเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรลำดับที่ของการเป็นบุตรมาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา

8) สถานภาพของครอบครัว

สำหรับตัวแปรสถานภาพของครอบครัวนั้น เกิดจากความสงสัยของผู้วิจัยเองว่านักศึกษาที่มีบิดาและมารดามีสถานภาพแตกต่างกัน เช่นมีสถานภาพสมรส หรือหย่าร้างกันเป็นต้น นั้น น่าจะมีความคาดหวังต่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันหรือไม่ แต่จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรสถานภาพของครอบครัวมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา และแม้ผู้วิจัยจะพยายามเทียบเคียงกับผลงานวิจัยที่เป็น การศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นต้น ก็ไม่พบว่ามี การศึกษาโดยใช้ตัวแปรสถานภาพของครอบครัวเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรสถานภาพของครอบครัวมาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อมหาวิทยาลัยด้วย

2.8.1.2 การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวแปรปัจจัยด้านภูมิหลังทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาเหตุที่เลือกตัวแปรดังกล่าวเป็นเพราะ แม้ผลการวิจัยที่เป็น การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาโดยตรงนั้น พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันจะมีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน (ดวงใจ เขมวรัตน์ 2548, ชมพูนุท นุคาคม 2543, ชื่นอารมณ

ภาวะปกติ, 2537) แต่ผลการวิจัยดังกล่าวมีเพียง 3 เล่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการศึกษาเพื่อทดสอบด้วย

2) แผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาค่อมหาวิทยาลัย โดยใช้แผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นตัวแปรอิสระนั้น ได้มีผลงานวิจัย ของ ชมพูนุท นุคาคม (2543) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาค่อมหาวิทยาลัยโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันในเรื่องแผนการเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคาดหวังต่อการศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ไม่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน แต่เนื่องจากผลงานวิจัยดังกล่าวมีเพียงเล่มเดียว ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงนำตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาใช้ในการศึกษาดังนี้

3) ประเภทของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียนนั้น มานี (Mani, 1983: 28-44 อ้างถึงใน ทวีชัย วิริยะโกศล, 2541: 79) ได้ศึกษาตัวกำหนดความคาดหวังทางการศึกษาของเยาวชนในประเทศอินโดนีเซีย พบว่า นักเรียนเกรด 9 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชนมีความคาดหวังทางการศึกษาแตกต่างกัน คือนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนราษฎร์มีความคาดหวังทางการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาของต่างประเทศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานครที่มีต่อมหาวิทยาลัยด้วย

4) ภูมิฐานะของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในส่วนของการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยใช้ตัวแปรภูมิฐานะของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็นตัวแปรอิสระนั้น เท่าที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีเพียงการศึกษาของ ชมพูนุท นุคาคม (2543) ซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันในด้านภูมิฐานะของสถานศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาภาคปกติ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันในเรื่องภูมิฐานะของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากผลการศึกษาโดยใช้ตัวแปรภูมิฐานะของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็น

ตัวแปรอิสระนั้นยังมีจำนวนน้อยอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำตัวแปรดังกล่าวมาทดสอบ
ด้วย

2.8.1.3 การศึกษาในช่วงมหาวิทยาลัย

ตัวแปรปัจจัยด้านการศึกษในช่วงมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

1) ประเภทมหาวิทยาลัย

ตัวแปรประเภทมหาวิทยาลัยนั้นผู้วิจัยได้แบ่งเป็น มหาวิทยาลัยของรัฐ ประเภทจำกัดรับที่ไม่ใช่ราชภัฏ และมหาวิทยาลัยของรัฐประเภทมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยสาเหตุที่ผู้วิจัยสาเหตุที่ผู้วิจัยสนใจตัวแปรนี้ เพราะผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรดังกล่าวโดยตรงยังไม่พบ ซึ่งเท่าที่จะสามารถนำมาเทียบเคียงได้ ก็จะเป็นการศึกษาความพึงพอใจหรือทัศนคติของนักศึกษา ที่ศึกษาต่างมหาวิทยาลัย แต่ไม่ใช่การศึกษาที่ต่างประเภทมหาวิทยาลัยกัน เช่นการศึกษาของสุนิภา วิไลวงษ์ (2530) และของยุคล ทองคัน และคณะ (2542) ซึ่งผลการวิจัยของผลงานวิจัยทั้งสองเล่มนี้ นั้นต่างก็พบความแตกต่างของมหาวิทยาลัยว่าทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจหรือความคาดหวังที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงสมควรนำตัวแปรประเภทมหาวิทยาลัยมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกรุงเทพมหานครต่อ มหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง

2) ระดับชั้นปี

สำหรับการศึกษาโดยใช้ตัวแปรด้านความแตกต่างของชั้นปีเป็นตัวแปรอิสระนั้น จากการศึกษาถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นปรากฏว่า ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาชั้นปี ต่างกันมีความคาดหวังแตกต่างกัน โดยชั้นปีที่ 1 มีความคาดหวังสูงกว่าชั้นปีอื่นๆ (ประสงค์ จันทองจิน, 2525) แต่ ก็มีผลงานวิจัยที่พบว่าระดับชั้นของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของนักศึกษา (ชินอรมณ ภาวะพฤติ, 2537) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเรื่องระดับชั้นปีที่จะนำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาดู แต่เนื่องจากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยนั้นเป็นการเริ่มเก็บข้อมูลในช่วงต้นเดือนมิถุนายนซึ่งนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้ามาศึกษาอาจจะไม่สามารถตอบในส่วนของความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยได้ (เพราะเพิ่งเข้ามาศึกษา) ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เท่านั้น

3) ลักษณะการมาเรียน

สำหรับที่มาของการนำตัวแปรลักษณะการมาเรียนมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษานั้น เกิดจากความสนใจของผู้วิจัยเองว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการมาเรียนต่างกันนั้นจะมีความแตกต่างกันในเรื่องระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยหรือไม่ ผนวกกับการที่ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีการนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ ในการศึกษาความคาดหวัง

ของนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรลักษณะของการมาเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของนักศึกษาด้วย

4) เวลาในการนั่งเรียน

สาเหตุที่ผู้วิจัยนำตัวแปรเวลาในการเข้าห้องเรียนมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกรุงเทพมหานครต่อมหาวิทยาลัยนั้น เกิดจากความสงสัยของผู้วิจัยว่า นักศึกษาที่มีระยะเวลาในการนั่งเรียนในห้องเรียนที่แตกต่างกันนั้นจะมีความแตกต่างกันในระดับความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัยหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาหรือเรื่องที่ใกล้เคียงกัน โดย นำตัวแปรเวลาในการเข้าห้องเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการนำตัวแปรเวลาในการเข้าห้องเรียนมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยด้วย

5) ลักษณะการนั่งเรียน

สำหรับตัวแปรลักษณะการนั่งเรียนของนักศึกษานั้น เป็นตัวแปรที่เกิดจากการเสนอแนะของอาจารย์คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่เสนอแนะว่านักศึกษาที่มีลักษณะการนั่งเรียนต่างกันอาจจะมีความคาดหวังที่แตกต่างกันหรือไม่ เช่นระหว่างนักศึกษาที่ระหว่างนั่งเรียนมีอาการใจลอยเป็นบางครั้ง, ใจลอยอยู่เสมอๆ และนักศึกษาที่ตั้งใจฟังขณะอาจารย์สอนตลอดชั่วโมง ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นปรากฏว่ายังไม่พบว่ามีการนำตัวแปรลักษณะการนั่งเรียนมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรลักษณะการนั่งเรียนมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วย

6) ลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียน

สำหรับตัวแปรลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียนนั้น รศ.ดร.สุจิตรา บุญ-รัตพันธุ์ เป็นผู้เสนอให้ผู้วิจัยนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา แต่จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีการนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา และแม้ผู้วิจัยจะพยายามเทียบเคียงกับผลงานวิจัยที่เป็นการศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นต้น ก็ไม่พบว่ามีการศึกษาโดยใช้ตัวแปรลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียนเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาค้นคว้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาค้นคว้า

7) การเล่นเกมกีฬา

สำหรับที่มาของการนำตัวแปรการเล่นเกมกีฬาของนักศึกษา มาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวังของนักศึกษานั้น เกิดจากการเสนอแนะของ รศ.ดร. ฤจิตรา บุญขรรค์พันธุ์ ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นความคาดหวังของนักศึกษาโดยตรง หรือที่เป็นเรื่องใกล้เคียงก็ยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรการเล่นเกมกีฬาของนักศึกษามาใช้เป็น ตัวแปรอิสระ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรการเล่นเกมกีฬาของนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งด้วย

8) การร่วมกิจกรรมนักศึกษา

สาเหตุที่ผู้วิจัยนำตัวแปรการร่วมกิจกรรมนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาเปรียบเทียบกับความคาดหวังของนักศึกษานั้น เกิดจากการเสนอแนะของรศ.ดร. ฤจิตรา บุญขรรค์พันธุ์ ว่าสมควรนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ด้วย ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรการร่วมกิจกรรมนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวังของนักศึกษา ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยนำตัวแปรการร่วมกิจกรรมนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

2.8.1.4 ความคาดหวังในอนาคต

ตัวแปรความคาดหวังในอนาคตนั้นประกอบด้วย

1) ความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยโดยตรง หรือที่เป็นเรื่องใกล้เคียงกันเช่นเป็นการศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของนักศึกษานั้น ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระ แต่เนื่องจากผู้วิจัยเกิดความสงสัยว่า นักศึกษาที่มีความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันนั้น จะมีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันหรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระด้วย

2) ความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษา

การศึกษาในเรื่อง ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกรุงเทพมหานครต่อมหาวิทยาลัย โดยใช้ตัวแปรความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษานั้น เกิดจากความสนใจของผู้วิจัยว่า นักศึกษาที่มีความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างกันนั้นจะมีความคาดหวังที่แตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง โดยตรงและเรื่องที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกันนั้น ไม่พบว่ามี การนำตัวแปรความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษามาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวังของนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึง

นำตัวแปรความคาดหวังภายหลังจากสำเร็จการศึกษามาใช้เปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยด้วย

2.8.2 ตัวแปรตาม

สำหรับความคาดหวังเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยนั้น จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดแบ่งหมวดหมู่ ความคาดหวังของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย ได้เป็น 7 ด้าน คือด้านหลักสูตร, ด้านอาจารย์ผู้สอน, ด้านการจัดการเรียนการสอน, ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา, ด้านบริการนักศึกษา, ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และด้านกิจกรรมนักศึกษา

2.8.2.1 ความคาดหวังในด้านหลักสูตร ได้มีผลงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังด้านนี้อยู่บ้างแล้วแต่ยังมีจำนวนไม่มากโดยผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อหลักสูตรมาก (ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ชงยุทธ เกษสาคร และคณะ, 2546; ศิวพร เหมียค ไรสง, 2545; ชมพูนุท นุคาคม, 2543) โดยนักศึกษามักมีความคาดหวังว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ

2.8.2.2 ความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอน ผลงานการวิจัยที่พบปรากฏว่านักศึกษา มีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก (ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548; ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ชงยุทธ เกษสาคร และคณะ, 2546; ศิวพร เหมียค ไรสง, 2545; สมลักษณ์ เพชรช่วย, 2540) และนักศึกษามักมีความคาดหวังว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน, มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้, เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและมีการแต่งกายที่เรียบร้อยเหมาะสมเป็นต้น

2.8.2.3 ความคาดหวังของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ผลงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมาก (อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549; ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548; ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ชงยุทธ เกษสาคร และคณะ, 2546; ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ, 2546; ศิวพร เหมียค ไรสง, 2545; ชมพูนุท นุคาคม, 2543; สมลักษณ์ เพชรช่วย, 2540)

2.8.2.4 ความคาดหวังด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความคาดหวังด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษามาก (ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ชงยุทธ เกษสาคร และคณะ, 2546; ศิวพร เหมียค ไรสง, 2545; ชมพูนุท นุคาคม, 2543)

2.8.2.5 ความคาดหวังด้านบริการนักศึกษา ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาทางด้านบริการศึกษานั้นเท่าที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมมา พบว่า มีเพียงผลงานการวิจัยของ เรณู ศุขรรมานุกุล และคณะ (2546) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ในบางด้าน และบางด้านคาดหวังปานกลาง ส่วนผลงานของดวงใจ เขมวีรัตน์ (2548) นั้น

เป็นการศึกษาเฉพาะด้านบริการทางวิชาการและผลการศึกษาที่พบว่านักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

2.8.2.6 ความคาดหวังด้านสังคมกลุ่มเพื่อนนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบว่ามีการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ดังนั้นในส่วนนี้ผู้วิจัยจึงเทียบเคียงผลงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ซึ่งผลงานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษามีทัศนคติหรือความพึงพอใจด้านสังคมกลุ่มเพื่อนปานกลาง (ภูมิคราจิตามร, 2546; กิตติพร ทินขการ, 2548; กัมพล เกื้อกุล, 2547; ขยูกาณณ์ นวลสิงห์, 2547; ยุทธทองตัน และคณะ, 2542) แต่ก็มีผลงานวิจัยบางเล่มที่พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจด้านสังคมกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับสูง (พชร บัวเพ็ชร, 2541; จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง, 2545)

2.8.2.7 ความคาดหวังด้านกิจกรรมนักศึกษา ผลงานวิจัยทั้งหมดพบว่านักศึกษามีความคาดหวังด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก (ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ยงยุทธ เกษสาคร และคณะ, 2546; ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ, 2546)

การแบ่งการศึกษาในเรื่อง ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกรุงเทพมหานครต่อมหาวิทยาลัยนั้น ผู้วิจัยได้พยายามจัดแบ่งการศึกษาให้ครบด้านและให้มีความซ้ำซ้อนคาบเกี่ยวกันน้อยที่สุด แต่ก็มีความที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาในครั้งนี้อันได้แก่ ความคาดหวังในเรื่องการประกอบอาชีพของนักศึกษา ซึ่ง สุภาพรรณ ลูวิระ (2533) ที่ศึกษาเรื่องความคาดหวังของนักศึกษาคณะการศึกษาศาสตรบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้จัดแบ่งไว้เป็นหนึ่งด้านในการศึกษา ซึ่งสาเหตุที่ผู้วิจัยไม่ได้นำความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพนั้น เป็นความคาดหวังที่ไม่ได้อยู่ในระหว่างการศึกษาในมหาวิทยาลัย เพราะขอบเขตการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตแค่ความคาดหวังภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่นำเรื่องความคาดหวังหรือความต้องการในการประกอบอาชีพของนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้ แต่ได้นำไปเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา

ส่วนด้านอื่นๆ ที่ได้มีผู้ศึกษาไว้หลากหลาย เช่น เรื่องระบบการให้บริการลงทะเบียนและชำระเงิน (ประกายรัตน์ สุขมาลชาติ และคณะ, 2544) บริการแนะแนว (อรสา หงษ์นิกร, ศรีสุดา ศรีบัณฑิตกุล, 2541) และด้านบริการทางวิชาการ (ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548) เป็นต้น นั้น ผู้วิจัยได้นำไปจัดหมวดหมู่ร่วมกับความคาดหวังของนักศึกษาด้านบริการนักศึกษา รวมถึงในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษา (สุนันทา แก้วสุข, 2544) ซึ่งถ้าแบ่งเป็นความคาดหวังด้านหนึ่งนั้นอาจจะมีข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนกับด้านอาจารย์ด้วย และผลงานการวิจัยที่ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาคณะมหาวิทยาลัย

ทั้งหมดล้วนแต่นำไปรวมไว้ในด้านบริการนักศึกษา หรือด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำไปรวมเป็นด้านบริการนักศึกษา

2.8.3 ตัวแปรอิสระที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ตัวแปรแผนก, สาขาวิชา หรือตัวแปรคณะที่ศึกษา ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเพราะการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเฉพาะนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งเปรียบเทียบกับประเภทมหาวิทยาลัย โดยศึกษามหาวิทยาลัย ถึง 7 แห่ง แล้ว หากผู้วิจัยนำตัวแปรสาขาวิชาหรือคณะมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าจะทำให้เกิดความยุ่งยากในเรื่องการจัดแบ่งคณะของมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีการจัดแบ่งคณะและสาขาวิชาที่แตกต่างกัน

2.9 ตารางที่มาของตัวแปรในการศึกษา

ตารางที่ 2.1 ที่มาของตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรในการศึกษา	ที่มา (ผลงานวิชาการ)
1. เพศ	1. อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549 2. ฐานะวัฒนา สุวงศ์ และคณะ, 2546 3. ชื่นอารมณ์ ภาระพฤติ, 2537
2. อาชีพของบิดามารดา	1. ชมพูนุท นุตาคม, 2543
3. การศึกษาของบิดามารดา	1. อานซ อีเอระ, 2527
4. รายได้ของครอบครัว	1. อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549 2. สมถักษ์ เทพรช่วย, 2540
5. จำนวนพี่น้อง	1. เรช เบิร์ก และเลตบีธ (Rehberg and Liestby, 1967 อ้างถึงใน ทวีชัย วิริยะ โกศล, 2541: 65 2. นฤมล บุญนิม, 2529
6. ลำดับที่ของการเป็นบุตร	1. รศ.ดร.ศุจิตรา บุญยรัตพันธุ์
7. ภูมิถิ่นานของครอบครัว	1. ฐานะวัฒนา สุวงศ์ และคณะ, 2546
8. สถานภาพของครอบครัว	1. ผู้วิจัย
9. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับม.ปลาย	1. ควงใจ เขมวิรัตน์, 2548 2. ชมพูนุท นุตาคม, 2543 3. ชื่นอารมณ์ ภาระพฤติ, 2537
10. แผนการเรียนในระดับม.ปลาย	1. ชมพูนุท นุตาคม, 2543
11. ประเภทของโรงเรียน	1. มานี (Mani, 1983 อ้างถึงใน ทวีชัย วิริยะ โกศล, 2541)
12. ภูมิถิ่นานของสถานศึกษาในระดับม.ปลาย	1. ชมพูนุท นุตาคม, 2543
13. ประเภทมหาวิทยาลัย	1. ผู้วิจัย
14. ระดับชั้นปี	1. ประสงค์ จันทองจีน, 2525

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวแปรในการศึกษา	ที่มา (ผลงานวิชาการ)
15. ลักษณะการมาเรียน	1. ผู้วิจัย
16. เวลาในการนั่งเรียน	1. ผู้วิจัย
17. ลักษณะการนั่งเรียน	1. อาจารย์คณะกรรมการวิทยานิพนธ์
18. ลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียน	1. รศ.ดร.สุจิตรา บุญรัตน์
19. การเล่นเกม	1. รศ.ดร.สุจิตรา บุญรัตน์
20. การร่วมกิจกรรมนักศึกษา	1. รศ.ดร.สุจิตรา บุญรัตน์
21. ความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1. ผู้วิจัย
22. ความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษา	1. ผู้วิจัย
23. ความคาดหวังด้านหลักสูตร	1. ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546 2. ชงชุต เกษสาคร และคณะ, 2546 3. ร่มชุนท์ นุตาคม, 2543 4. ศิวพร เหมียค ไรสง, 2545
24. ความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอน	1. ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548 2. ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546 3. ชงชุต เกษสาคร และคณะ, 2546 4. ศิวพร เหมียค ไรสง, 2545 5. สมลักษณ์ เพชรช่วย, 2540
25. ความคาดหวังด้านการจัดการเรียนการสอน	1. อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549 2. ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548 3. ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546 4. ชงชุต เกษสาคร และคณะ, 2546 5. ฐานะวัฒนา สุวงศ์ และคณะ, 2546 6. ศิวพร เหมียค ไรสง, 2545 7. ร่มชุนท์ นุตาคม, 2543 8. สมลักษณ์ เพชรช่วย, 2540

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ตัวแปรในการศึกษา	ที่มา (ผลงานวิชาการ)
26. ความคาดหวังด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546 2. ชงอุทร เกษสาคร และคณะ, 2546 3. ศิวพร เหมียคโฮตง, 2545 4. ชมพูนุท นุตาคม, 2543
27. ความคาดหวังด้านบริการนักศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรณู สุธรรมานุกุล และคณะ, 2546 2. ดวงใจ เขมวิรัตน์, 2548
28. ความคาดหวังด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สุมิตรา จิตามร, 2546 2. กิตติพร ทินิขการ, 2548 3. กัมพล เกื้อกุล, 2547 4. ชญาภาณท์ นวลสิงห์, 2547 5. สุกต ทองตัน และคณะ, 2542 6. ทพร บัวเพ็ชร, 2541 7. จันท์เพ็ญ หงษ์ทอง, 2545
29. ความคาดหวังด้านกิจกรรมนักศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546 2. ชงอุทร เกษสาคร และคณะ, 2546 3. ฐานะวัฒนา สุวงค์ และคณะ, 2546